

Scenariusz lekcji

I. Cele lekcji

1) Wiadomości

Uczeń:

- wie, czym jest sacrum i profanum;
- zna elementy religii: doktrynę, kult, organizację;
- zna podział religii na politeistyczne i monoteistyczne, oraz na uniwersalistyczne i plemienne;
- zna podstawowe informacje na temat chrześcijaństwa, judaizmu, islamu, hinduizmu, buddyzmu i konfucjanizmu;
- zna podział chrześcijaństwa na wyznania: katolicyzm, prawosławie i protestantyzm;
- zna podział islamu na odłamy: sunnicki i szyicki;
- wie, co to jest: Dekalog, Biblia, ekumenizm, Tora, Talmud, autokefalia, Koran, ramadan, dżihad, nirwana, dalajlama, religia synkretyczna, agnostycyzm, ateizm;
- zna strukturę wyznaniową ludności świata.

2) Umiejętności

Uczeń:

- potrafi wskazać kraje (części świata) w których dominują poszczególne religie;
- potrafi określić główne tendencje zmian na świecie w sferze religijnej.

II. Metoda pracy

Wykład, praca w grupach, praca z tekstem, dyskusja, prezentacja.

III. Środki dydaktyczne

Karteczki – każda z jedną religią, duże arkusze papieru, mazaki, podręczniki, artykuły z informacjami na temat różnych religii, encyklopedie (lub przygotowane wcześniej przez nauczyciela kserokopie haseł: chrześcijaństwo, judaizm, islam, hinduizm, buddyzm i konfucjanizm), atlasy, mapa ścienna świata.

IV. Przebieg lekcji

1) Faza przygotowawcza

- a) Sprawy organizacyjno - porządkowe:
 - sprawdzenie obecności;
 - podział klasy na 6 grup (wybranie w każdej grupie sekretarza, lidera).
- b) Przypomnienie wiadomości i umiejętności z poprzednich lekcji:
 - podział na rasy ludzkie
 - zróżnicowanie językowe świata;
- c) Określenie celu i formy pracy na lekcji.
- d) Podanie i zapisanie tematu lekcji.

2) Faza realizacyjna

- a) Nauczyciel wprowadza w nowe zagadnienie przekazując podstawowe informacje na temat religii:
 - przedstawia podział otaczającego nas świata na sacrum i profanum;
 - przedstawia elementy religii: doktrynę, kult, organizację;
 - informuje o podziale religii na politeistyczne i monoteistyczne oraz na uniwersalistyczne i plemienne;
 - informuje co to jest religia synkretyczna, oraz czym jest agnostycyzm i ateizm.
- b) Poszczególne grupy uczniów losują po jednej religii wypisanym na karteczkach, a następnie opracowują dla niej podstawowe informacje korzystając z: własnych wiadomości, informacji z podręcznika, artykułów otrzymanych od nauczyciela i haseł encyklopedycznych, oraz atlasów.

3) Faza podsumowująca

- Liderzy grup prezentują na forum wyniki pracy opracowane przez grupy poprzez przyklejenie arkuszy do tablicy i ich odczytanie.
- Nauczyciel koryguje ewentualne błędy i uzupełnia braki – pilnuje aby został podany obszar na którym dominują wyznawcy danej religii (wraz ze wskazaniem na ściennej mapie świata), wewnętrzny podział na wyznania w chrześcijaństwie i odłamy w islamie oraz, aby przy odpowiednich religiach zostały wyjaśnione takie pojęcia jak: Dekalog, Biblia, ekumenizm, Tora, Talmud, autokefalia, Koran, ramadan, dżihad, nirwana, dałajlama.
- Uczniowie robią notatki z prezentacji wyników.
- Nauczyciel przedstawia strukturę wyznaniową ludności świata.
- Nauczyciel prosi o wskazanie przez uczniów głównych tendencji zmian na świecie w sferze religijnej. W razie trudności naprowadza na poprawną odpowiedź (zanikanie religii politeistycznych, wzrost znaczenia religii monoteistycznych, utrzymywanie się stałej liczby wyznawców judaizmu, rozwój ekumenizmu w chrześcijaństwie, powstawanie i rozwój religii synkretycznych, wzrost liczby ludzi odchodzących od religii, wzrost liczby agnostyków i ateistów).
- Nauczyciel przedstawia pracę domową.

V. Bibliografia

- 1) J. Korba, J. Mordawski, W. Wiecki, „Geografia 2. Geografia i człowiek”, Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON, Gdynia 2005.
- 2) F. Plit, W. Osuch, M. Sielatycki, J. Wrona, „Geografia. Część 2. Człowiek i jego działalność”, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2003.
- 3) „Nowa encyklopedia powszechna PWN”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
- 4) A. Jackowski, „Święta przestrzeń świata, podstawy geografii religii”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2003.
- 5) F. Plit, „Konflikty ze światem islamu – konflikty w świecie islamu”, [w:] „Geografia w Szkole”, nr 1 (295), 2006, s. 3-13.
- 6) E. Orłowska, „Współczesne problemy cywilizacyjne w edukacji geograficznej bez stereotypów (na przykładzie fundamentalizmu i terroryzmu islamskiego)”, [w:] K. Kopeć (red.), „Wybrane zagadnienia kształcenia geograficznego na początku XXI wieku”, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2006, s. 9-19.
- 7) W. Wilowski, „Hinduizm”, [w:] Wiedza i Życie, nr 1, 1996.
- 8) „Atlas geograficzny dla szkół średnich”, PPWK, Warszawa 2000.
- 9) „Atlas geograficzny. Liceum. Świat – Polska”, Wydawnictwo DEMART, Warszawa 2003.

VI. Załączniki

Zadanie domowe

Na podstawie wiedzy zdobytej na lekcji oraz ewentualnie dodatkowych źródeł, dopisz do podanych miejsc pielgrzymek na świecie odpowiednie religie:

- a) Jerozolima –
- b) Licheń –
- c) Waranasi (Benares) –
- d) Mekka –
- e) Częstochowa –
- f) Lourdes –
- g) Medyna –
- h) Guadelupe –
- i) Grabarka –
- j) Fatima –

VII. Czas trwania lekcji

45 minut